

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи
Комаха Л.Г.

« ___ » вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Влада: концептуальний аналіз

Для здобувачів освітньо-наукового рівня

Доктор філософії

галузь знань
напрямок підготовки
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

05 соціальні та поведінкові науки
052 політологія
третій (освітньо-науковий)
політологія
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/2019
Навчальний період	лютий-червень 2019 р.
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладачі: Цвих Володимир Федорович, професор, доктор політичних наук.

Презентовано: на 20 19 / 20 20 н.р. Л. Комаха 1 «30» «08» 2019 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 ___ / 20 ___ н.р. (_____) « ___ » 20 ___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробники: Цвях Володимир Федорович, професор, доктор політичних наук.

Затверджено
« 25 » апреля 20 18 р.

Зав. кафедри політології
[підпис] (Цвях В.Ф.)

Протокол № 1 від « 23 » апр
20 18 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 31 » серпня 20 18 року № 2
Голова науково-методичної комісії [підпис] (Маслікова І.І.)

« 31 » серпня 20 18 року

[підпис]
Дир. № 1 від 30.08.19р. [підпис]

ВСТУП

1. Метою дисципліни є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю „Політологія”, який в процесі вивчення дисципліни «Влада: концептуальний аналіз» отримав сучасні знання з проблематики концептуального аналізу влади.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Здобувач повинен знати:* основні поняття політичної науки та основні події політичного життя в Україні й світі, закономірності виникнення, функціонування та розвитку такого соціального феномена, як влада.

2. *Здобувач повинен вміти:* орієнтуватися у світовому політичному процесі, політичному житті України, політичних змінах у сучасній Україні, її місці у світовій спільноті та міжнародних відносинах.

3. *Володіти елементарними навичками:* наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Влада: концептуальний аналіз» належить до переліку обов’язкових дисциплін здобувачів наукового ступеня доктора філософії спеціальності 052 Політологія. Вказана дисципліна представляє досвід концептуалізації влади у вітчизняній та зарубіжній науці, звертається особлива увага на сучасний стан вивчення проблеми влади загалом, політичної та державної влади зокрема. Розглядаються футурологічний аспект влади і науки про неї.

4. Завдання (навчальні цілі) – ознайомлення із законодавчими засадами організації та функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, вироблення здатності досліджувати сутність, зміст, основні категорії, поняття науки про владу, конституційно-правові засади політичної влади та політичних відносин, аналізувати методологічні підходи до вивчення феномену влади з урахуванням європейської та євроатлантичної інтеграції. В результаті навчання аспіранти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Принципи й методи дослідження феномену влади	Лекція, практичні заняття	Усна доповідь, есе, екзамен	10
1.2	Специфіку проблеми формування та трансформації знань про владу	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, аналітична розвідка, екзамен	15
1.3	Роль влади в основних сферах життя суспільства (економічній, соціальній, політичній, духовній)	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, аналітична розвідка, екзамен	15

Вміти:				
2.1	творчо використовувати у навчальній, дослідницькій та викладацькій діяльності знання про владу	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження	10
2.2	застосовувати набуті знання в майбутній професійній та громадській діяльності	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	
2.3	готувати рекомендації та матеріали для консультацій щодо процесів прийняття політичних рішень, відповідальності влади тощо	Самостійна робота	Текст рекомендацій	5
комунікація:				
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої літератури в підготовці до практичних занять та написання самостійних робіт	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій, екзамен	10
3.2	презентувати результати досліджень та самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження	
3.3	вести полеміку стосовно питань дослідження влади на основі володіння категоріально-понятійним апаратом науки про владу	Практичні заняття	Участь у дискусії	10
автономність та відповідальність:				
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати наукову літературу, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	5
4.2	нести відповідальність за достовірність та політико-	Практичні заняття, самостійна	Усна доповідь, участь у	10

	ідеологічну незаангажованість проведених досліджень	робота	дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	
4.3	формування громадянської позиції і усвідомлення професійної відповідальності за прийняття рішень	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни											
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН 1 Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез				+			+		+	+		
ПРН 2 Використовувати політологічні знання у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності					+					+		
ПРН 8 Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися, діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо і на основі етичних міркувань (мотивів), нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень						+					+	+
ПРН 9 Проводити порівняльний аналіз доктрин, концепцій, теорії політики, узагальнювати світові тенденції розвитку політичної науки		+					+		+			
ПРН 10 Визначати методологічні принципи та методи політологічного дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи міждисциплінарні підходи	+								+	+		
ПРН 12 Виявляти причини політичних подій і явищ шляхом розпізнавання і аналізу їхніх структурних передумов, аналізувати конкретні національні та світові політичні процеси		+		+								
ПРН 15 Комплексне розуміння правових засад політичних процесів, вітчизняного та зарубіжного конституційного права, використання національного та зарубіжного законодавства в аналізі політичних процесів			+					+				+
ПРН 16 Розробляти та застосовувати політичні технології в організації та проведенні виборчих кампаній, у процесах прийняття політичних рішень, формування політичного іміджу, політичної реклами					+	+						+

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання студентів:

- Семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (10 хвилин): РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3 – 10-6 балів за одну доповідь;
2. Участь у дискусії: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 – 5-3 бали;
3. Есе на задану лектором тему: РН 1.1 – 5-3 бали;
4. Аналітична розвідка на задану лектором тему: РН 1.2, 1.3 – 6 балів за одне завдання;
5. Текст рекомендацій (матеріали для консультацій) з питань безпекової політики держави: РН 2.2, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3 – 10-6 балів.

- підсумкове оцінювання у формі екзамену: екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за екзамен. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів (60 балів) та екзаменаційної роботи (40 балів)

- умови допуску до екзамену: здобувач не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 36 балів. Для допуску до екзамену аспірант має здати всі самостійні роботи. Екзаменаційна оцінка не може бути меншою **24 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

7.2 Організація оцінювання

Усні доповіді, а також доповнення/участь в дискусії оцінюються під час проведення практичних занять, бали студентам за успішну роботу на практичних заняттях накопичуються протягом усього модулю.

Самостійні завдання на задані викладачем теми виконуються кожним студентом протягом усього модулю та оцінюються по факту їх завершення.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва лекції	Кількість годин
---	--------------	-----------------

п/п		лекції	Практичні	С/Р
1	Тема 1. Влада як глобальний соціокультурний феномен і як предмет та об'єкт науки	2	2	
2	Тема 2. Становлення знань про владу в історії зарубіжної соціально-політичної та філософської думки	4	2	10
3	Тема 3. Проблема влади і науки про владу в історії вітчизняної думки	4		
4	Тема 4. Влада в основних сферах життя суспільства (економічна, соціальна, політична, духовна)	4	2	10
5	Тема 5. Влада і політика	4		
6	Тема 6. Майбутнє влади і науки про неї	2	2	10
7	Есе			20
8	Аналітична розвідка			20
9	Текст рекомендацій (матеріали для консультацій)			20
	ВСЬОГО	20	8	90

Загальний обсяг **120 год.** в тому числі:

Лекцій – **20 год.**

Практичні заняття – **8 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота - **90 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Вебер «Політика як покликання та професія. Вчений і політика» – 1919 р.
2. Келтнер Д. Парадокс влади: как обретают и теряют влияние / Дачер Келтнер; пер. с англ. Ю. Гольдберга. – М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2016.
3. Льюкс Стивен. Власть: Радикальный взгляд. – М.: Издательский дом Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010. – 240 с.
4. Манн М. Власть в XXI столетии: беседы с Джоном А. Холлом. Пер. с англ. К. Бандуровского; под ред. А. Смирнова. - М.: Изд. дом ВШЭ, 2014. - 208 с.
5. Мойзес Наим. Конец власти. От залов заседаний до полей сражений, от церкви до государства. Почему управлять сегодня нужно иначе; перевод с английского... – Москва: Издательство АСТ, 2016. – 510 с.
6. Франс де Валь. Политика у шимпанзе. Власть и секс у приматов. – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. – 272 с.

Додаткова:

1. Власть в жизни и наука о власти. Словарь-справочник. Под общей редакцией з.д.н. РФ, профессора В.Ф.Халипова – М., Витязь, 2004 г. – 440 с.

2. Власть: Очерки современной политической философии Запада/ В.В.Мшвениерадзе, И.И.Кравченко, Е.В.Осипова и др.. – М.: Наука, 1989. – 328 с.
3. В.Г.Ледяев. Формы власти: типологический анализ. Полис. Политические исследования № 2 (55) 2000.
4. Исаев И.А. Власть и закон в контексте иррационального. – М.: Юрист, 2006. – 478 с.
5. Людина в цивілізації ХХІ століття: проблема свободи/ В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Т.В.Лютій, Г.І.Шашашенко, Є.І.Андрос, А.М.Донюк, Г.П.Ковадло, Н.В.Хамітов, О.А.Ярош, В.П.Загороднюк. – К.: Наук.думка, 2005.- 272 с.
6. Пролеєв С.В. Метафізика влади: Монографія. – К.: Наук.думка, 2005. – 324 с.
7. Фарид Закария. Будущее свободы: нелиберальная демократия в США и за их пределами/ Пер.с англ. под ред. В.Л.Иноземцева. – М.: Ладомир, 2004. – 383 с.
8. Халипов В.Ф., Кратология как система наук о власти. – М.: Республика, 1999 – 303 с.
9. Халипов В.Ф. Кратология – наука о власти: Концепция/ В.Ф.Халипов; Рос.Муниц.Академия. – М.: ЗАО «Издадельство «Экономика», 2002. – 367 с.
10. Халипов В.Ф. Кратологический словарь. – М.: Республика, 1997. – 431 с.
11. Халипов В.Ф., Башаратьян М.К. Мир Власти. – М.: ООО «Промиздат», 2005. – 430 с.
12. Халипов В.Ф. Кратология (наука о власти). Концепция науки – авторская учебная программа. М.: РИО МНЮИ, 2001. – 208 с.
13. Аристотель. Політика. – К.: Основи, 200. – 240 с.
14. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. – К.: Основи, 1998. – 534 с.
15. Войтович С.О. Соціальні інститути суспільства: рід, влада, власність. – К.: Інститут соціології, 1998. – 120 с.
16. Канетті Е. Маса і Влада. – к.: Альтернативи, 2001. – 416 с.
17. Ницше Ф. Воля к власти. – М.: RELF-book, 1984. – 352 с.
18. Олсон М. Логіка колективної дії. Суспільні блага і теорія груп. – К.: Лібра, 2004. – 272 с.
19. Платон. Держава. – К.: Основи, 2000. – 355 с.
20. Рассел Б. Власть. Новый социальный анализ. К.: Стэп-К, 1996. – 240 с.
21. Рябов С.Г. Державна влада: проблеми авторитету й легітимності. – к., 1996. – 177 с.
22. Себайн Д., Торсон Т. Історія політичної думки. – К.: Основи, 1997. – 838 с.
23. Солових В.П. Влада в системі суб'єктно-об'єктних управлінських відносин в державі: Дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01. – Х., 2002. – 183 с.
24. Токвіль А. Про демократію в Америці. – К.: Всесвіт, 1999. – 590 с.
25. Трипольський В.О. Демократія і влада. – К.: Парламентське вид-во, 1999. – 174 с.
26. Фуко М. Наглядати й карати. – К.: Основи, 1998. – 392 с.
27. Шевчук В.О. Влада у некласичних формах демократії: політико-антропологічний вимір: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02. – Х., 2002. – 207 с.
28. Якубовський О.П., Бутирська Т.О. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії. – О.: ОРІДУ НАДУ, 2004. – 198 с.
29. Ожеван М.А. Відкритість і прозорість української влади в умовах її реформування: експертний круглий стіл (Київ, 30 листопада 2007 р.)/ Рада національної безпеки і оборони України; Національний інститут проблем міжнародної безпеки. – К.: Фоліант, 2008.
30. Серкова В.В. Власть силы, сила власти: Сб. науч. трудов/ Московская гос. юридическая академия. – М.: Юрист, 1996. – 136 с.
31. Задорожнюк Э.Г. (отв.ред.) Власть-общество-реформы. Центральная и Юго-Восточная Европа. Вторая половина XX века/ РАН; Институт славяноведения. – М.: Наука, 2006. – 442 с. – (XX век в документах и исследованиях).
32. Воронов Ю.О. Демократичний транзит: політико-владні трансформації. – К.: Генеза, 2006. – 232 с.
33. Гальчинський А.С. Помаранчева революція і нова влада/ Інститут стратегічних оцінок. – К.: Либідь, 2005. – 368 с.
34. Геллер М.Я., Некрич А.М. Утопия у власти. – М.: МИК, 2000. – 856 с.
35. Горлов А.Ф., Корольок В.О., Лавренюк С.І., Шевчук Ю.В. Еволюція влади: (зб. публікацій). – 2-ге видання, доп. – К.: Київська правда, 2008. – 543 с.

36. Добролюбов А.И. Государственная власть как техническая система: О трех великих социальных изобретениях человечества. – 2 изд., стер. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 237 с.
37. Ермаков С.В., Ким И.Е., Михайлова Т.В., Осетрова Е.В., Суховольский С.В. Власть в русской языковой и этнической картине мира/ И.Е.Ким (отв.ред.), Е.В.Осетрова (отв.ред.). – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 408 с.
38. Аксютин Ю.В., Волобуев О.В., Данилов А.А., Доброхотов Л.Н., Журавлев В.В. Власть и оппозиция. Российский политический процесс XX столетия/ Российский независимый ин-т социальных и национальных проблем; Центр политической и экономической истории России/ В.В. Журавлев (ред.). – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 1995. – 400 с.
39. Антонюк О.В., Бойко С.С., Бондар Ю.В., Ващенко К.О., Волобуев В. Етнократологічний словник/ Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2007. – 576 с.
40. Бочаров В.В. Антропология власти: хрестоматия по политической антропологии/ Санкт-Петербургский гос. ун-т. – СПб.: Издательство с. – Петербург. ун-та, 2007.
41. Ахвледиани А.А., Ковалев А.М. Собственность; Власть; Политика. – М., 1996. – 280 с.
42. Ачкасов В.А., Елисеев С.М., Ланцов С.А. Легитимация власти в постсоциалистическом российском обществе/ Институт «Открытое общество». – М.: Аспект Пресс, 1996. 126 с.
43. Бабкин В.Д., Селиванов В.Н. Народ и власть: Опыт системного исследования воззрений М.Е. Салтыкова-Щедрина/ Академия правовых наук Украины; Институт частного права и предпринимательства. – к.: Манускрипт, 1996. – 448 с.
44. Бандурка О.М., Греченко В.А. Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть/ Університет внутрішніх справ. – Х., 2000. – 304 с.
45. Баренбойм П.Д. 3000 лет доктрины разделения властей; Суд Сьютера: Учеб. пособие. – М.: Белые альвы, 1996. – 175 с.
46. [Береза А. В.](#) Реформування публічної влади: сучасні концепції та політична практика : монографія / А. В. Береза; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. - К. : Логос, 2012. - 359 с. - Бібліогр.: с. 325-359. - укр.
47. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П.П. Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 172-179.
48. Халипов В.Ф. Кратология как система наук о власти. – М.: Республика, 1999.
49. [Бек, Ульрих.](#) Влада і контрвлада у добу глобалізації : нова світова політична економія : пер. с нем. / [Ульрих Бек](#); Пер. [Олександр Юдін](#). – К. : Ніка-Центр, 2011.– 405 с.
50. [Пролесєв, Сергій Вікторович.](#) Метафізика влади – К. : Наукова думка, 2005. – Розділ III, С. 184-243.
51. Перегуда Є. В. Виконавча влада України. Політико-правові аспекти модернізації: монографія. - К. : Логос, 2013. - 405 с.
52. Джозеф Най. «Гибкая сила. Как добиться успеха в мировой политике». – М.: Тренд, 2006. – 397с.